

ЗВІТ
щодо виконання плану роботи
Центру гендерної культури
Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля
за 2023–2024 навчальний рік

I. Загальні положення та нормативно-правове забезпечення

Центр гендерної культури є структурним підрозділом СНУ ім. В. Даля, створеним з метою формування інклюзивного та безпечного освітнього середовища, розвитку гендерної культури, забезпечення рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу, а також протидії дискримінації та сексуальним домаганням.

У своїх діяльності Центр використовує:

1. Положення про Центр гендерної культури СНУ ім. В. Даля (наказ від 02.09.2019 р.).
2. Стратегія розвитку СНУ ім. В. Даля на 2024–2027 роки (затверджена рішенням Вченої ради, протокол № 8 від 29.03.2024 р.).
3. Положення про академічну доброчесність у СНУ ім. В. Даля (затв. 2021 р.).
4. Положення про забезпечення інклюзивного освітнього середовища у СНУ ім. В. Даля (затв. 2020 р., оновлено 2023 р.).
5. Положення про запобігання та протидію сексистській поведінці та сексуальним домаганням (ухвалене 2022 р.).

II. Науково-дослідна діяльність

Науково-дослідна робота Центру гендерної культури є складовою реалізації освітньої та наукової стратегії Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. Її метою є розвиток міждисциплінарних досліджень у сфері гендерної політики, прав людини, соціальної інклюзії та гуманітарного реагування в умовах воєнних викликів.

Основні напрями наукових досліджень

- Гендерна рівність і права людини в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення.
- Правові механізми протидії гендерно зумовленому насильству та сексуальним домаганням у закладах освіти.
- Інституційна інтеграція гендерного підходу у систему державного управління, освіти й науки.
- Соціально-психологічні аспекти гендерної стратифікації суспільства та їхній вплив на трудові, освітні й культурні відносини.
- Гендерна чутливість університетського простору як чинник академічної доброчесності та демократизації освіти.

Викладачі, аспіранти та залучені дослідники Центру активно публікують результати своїх наукових розвідок у фахових виданнях України та за кордоном:

- Татаренко Г. В. *«Гендерно зумовлене насильство як вияв гендерної нерівності та порушення прав людини в умовах збройного конфлікту»* // Збірник матеріалів конференції, 2023.
- Татаренко Г. В. *«Гендерний мейнстрімінг у сфері законодавства: визначення, завдання та принципи»* // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Кропивницький, 17.03.2023).
- Шаповалова О. В., Кохан В. П., Новіков Є. А. *«Правове забезпечення професійної адаптації та права на підприємницьку діяльність ветеранів війни»* // Монографія. Харків: НДІ прав. забезп. інновац. розвитку НАПрН України, 2024. С. 65–102.
- Аспіранти, долучені до роботи Центру, подають тези на конкурси й конференції під егідою МОН, Ради молодих учених СНУ та Ради молодих учених при МОН України.

Центр був співорганізатором і активним учасником низки наукових заходів:

- XVI Всеукраїнська науково-практична конференція (з міжнародною участю) *«Соціально-психологічні проблеми гендерної стратифікації суспільства»* (Київ, 12.04.2024) - представлено доповіді щодо воєнного виміру гендерної рівності та ролі освіти у формуванні ненасильницької культури.

- Всеукраїнська конференція «Правові засоби забезпечення та захисту прав людини: вітчизняний та зарубіжний досвід» (СНУ ім. В. Даля, травень 2024) — секція «Гендерна рівність та соціальні права людини».

- Круглий стіл «Гендерна рівність як чинник європейської інтеграції України» (онлайн-платформа СНУ, листопад 2023) - обговорення впровадження Стамбульської конвенції.

III. Освітньо-методична та практична робота

У 2023 р. на базі Центру відбулася виробнича практика студентів кафедри політологічних і культурологічних студій, результати якої були представлені під час захисту звітів 24.11.2023 р.

Під час практики здобувачі освіти розробляли інформаційні кампанії, готували аналітичні довідки, брали участь у створенні контенту до соціальних мереж університету, проводили опитування серед студентів щодо рівня обізнаності про гендерну політику.

Особливу увагу приділено розвитку навичок гендерного аналізу освітнього середовища та впровадженню інноваційних освітніх практик, зокрема інтерактивних занять, симуляційних дебатів, кейс-методів і проектного навчання.

Онлайн-семінар «Протидія гендерно зумовленому насильству: роль закладів освіти» (листопад 2023 р.) у межах Всеукраїнської кампанії *«16 днів активізму проти насильства»*.

IV. Інформаційно-просвітницька діяльність

Проведено інформаційну кампанію до Міжнародного дня боротьби з насильством щодо жінок (25.11.2023).

Підготовлено презентацію «Як відрізнити мову ворожнечі?» (10.05.2023).

V. Проєктна та міжнародна співпраця

– Меморандум про співпрацю з ГО «Фундація «Жіноча ініціатива»» та ГО «Платформа демократичної освіти» (27.01.2024).

– Участь у міжнародних програмах HeForShe University Tour, STEM is FEM, «Наука - це вона».

VI. Волонтерська та соціальна активність

Участь у волонтерських акціях із допомоги ВПО та жертвам насильства.

Проведення заходів із ДСНС, МВС та ГО щодо правового захисту жінок.

Консультації для жертв домашнього насильства в умовах воєнного стану.

У 2023–2024 н. р. Центр гендерної культури поглибив наукову, просвітницьку та практичну діяльність, забезпечив участь у всеукраїнських і міжнародних заходах, посилив міжінституційну взаємодію.

Центр відкритий до співпраці та запрошує здобувачів освіти різних спеціальностей до спільних досліджень.

Голова Центру гендерної культури
проф., к. ю. н.

Галина ТАТАРЕНКО